

مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری
جهان اسلام (ISC)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

رتبه‌بندی جهانی تایمز ۲۰۲۴

مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری
جهان اسلام (ISC)

رتبه بندی جهانی تایمز ۲۰۲۴:

تعداد دانشگاه های جمهوری اسلامی ایران حاضر در رتبه بندی تایمز ۲۰۲۴، از ۶۵ به ۷۳ دانشگاه افزایش یافت

رتبه بندی تایمز یکی از مشهورترین نظام های رتبه بندی بین المللی دانشگاه ها است که اولین بار در سال ۲۰۰۴ با همکاری تایمز و کیو اس تحت عنوان رتبه بندی "تایمز - کیو اس" و از سال ۲۰۱۰ به بعد با همکاری موسسه تامسون رویترز منتشر شد. رتبه بندی تایمز جهت ارزیابی دانشگاه ها بخشی از اطلاعات مورد نیاز خود را از خود دانشگاه ها، بخشی دیگر را از نظرسنجی ها و بخشی را از پایگاه اسکوپوس به دست می آورد (از سال ۲۰۱۶ منبع اطلاعاتی خود را از WoS به پایگاه اسکوپوس تغییر داده است).

روش شناسی رتبه بندی تایمز

روش شناسی رتبه بندی جهانی تایمز ۲۰۲۴، در ویرایش بیستم این رتبه بندی، به طور قابل توجهی تغییر کرده است. تعداد شاخص های مورد استفاده از ۱۳ به ۱۸ شاخص رسیده است. شاخص تحصیل در خارج از کشور در رتبه بندی فعلی وزن صفر را دارد که در آینده مورد محاسبه قرار خواهد گرفت. مانند روش شناسی پیشین، شاخص های عملکردی در ۵ معیار کلی قرار دارند: آموزش، پژوهش، کیفیت پژوهش، چشم انداز بین المللی و صنعت. جدول ۱ شاخص های مورد استفاده در هر معیار را نشان می دهد.

جدول ۱. معیارها و شاخص‌های رتبه بندی جهانی تایمز

آموزش (محیط یادگیری): %۲۹.۵	محیط پژوهشی: %۲۹	کیفیت پژوهش: %۳۰	چشم انداز بین‌المللی: %۷.۵	صنعت: %۴
شهرت آموزشی: %۱۵	شهرت پژوهشی: %۱۸	تاثیر استناد: %۱۵	نسبت دانشجویان بین‌المللی: %۲.۵	درآمد صنعت: %۲
نسبت استاد به دانشجو: %۴.۵	درآمد پژوهشی: %۵.۵	قدرت پژوهش: %۵	نسبت اعضای هیات علمی بین‌المللی: %۲.۵	پروانه های ثبت اختراع: %۲
نسبت دانشجویان دکترا به لیسانس: %۲	بهره وری پژوهشی: %۵.۵	برتری پژوهشی: %۵	همکاری بین‌المللی: %۲.۵	
نسبت مدارک دکترا به اعضای هیات علمی: %۵.۵		تاثیر پژوهش: %۵		
درآمد سازمانی: %۲.۵				

جایگاه دانشگاه های جهان در رتبه بندی تایمز ۲۰۲۴

در رتبه بندی تایمز ۲۰۲۴، تعداد ۱۹۰۴ دانشگاه برتر جهان از ۱۰۸ کشور رتبه بندی شده‌اند و ۷۶۹ دانشگاه نیز با عنوان (Reporter) آورده شده‌اند. این دانشگاه‌ها اطلاعات مورد نیاز موسسه تایمز را برای رتبه بندی ارسال کرده‌اند اما شرایط لازم برای احراز رتبه را نداشته‌اند.

در رتبه بندی تایمز ۲۰۲۴، دانشگاه آکسفورد برای هشتمین سال متوالی رتبه اول را از آن خود کرده است، دانشگاه استنفورد رتبه دوم و موسسه MIT رتبه سوم را کسب کردند.

بر اساس رتبه های کسب شده در معیارهای اصلی، دانشگاه استنفورد رتبه اول را در معیار آموزش دارد، در حالی که دانشگاه های آکسفورد و کمبریج از نظر محیط پژوهشی در صدر قرار دارند. در کیفیت پژوهش، MIT رتبه اول را دارد و دانشگاه شارجه در امارات متحده عربی بالاترین امتیاز را در چشم انداز بین‌المللی کسب کرده است و در نهایت، ۲۸ موسسه در معیار «صنعت»، امتیاز ۱۰۰ را دریافت کرده‌اند. در جدول ۲ رتبه اول تا دهم این رتبه بندی قابل مشاهده است.

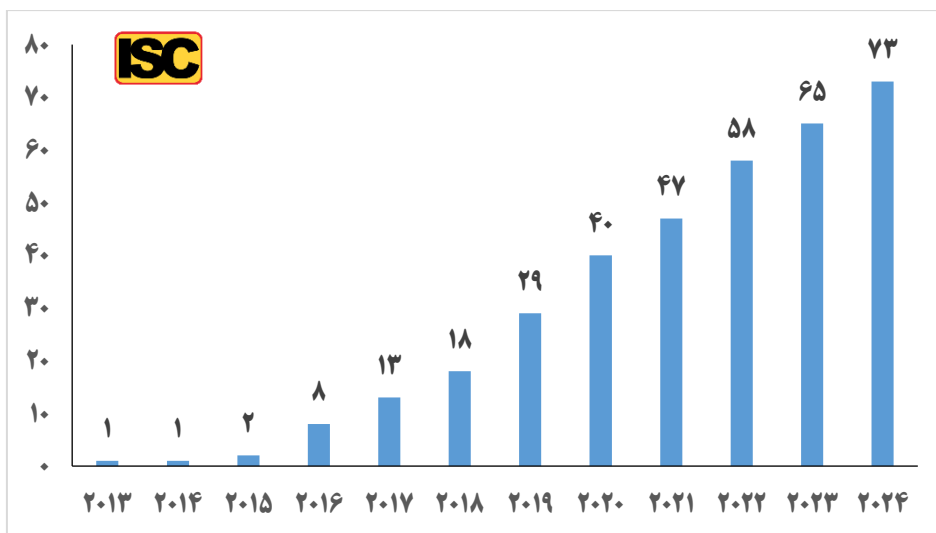
جدول ۱۰.۲ دانشگاه برتر نظام رتبه بندی تایمز

Rank	University	Country
۱	University of Oxford	United Kingdom
۲	Stanford University	United States
۳	Massachusetts Institute of Technology	United States
۴	Harvard University	United States
۵	University of Cambridge	United Kingdom
۶	Princeton University	United States
۷	California Institute of Technology	United States
۸	Imperial College London	United Kingdom
۹	University of California, Berkeley	United States
۱۰	Yale University	United States

در بین ۱۰ دانشگاه برتر جهان ۳ دانشگاه از کشور انگلستان و ۷ دانشگاه از ایالات متحده حضور دارند. دانشگاه تسینگهوا در چین اولین دانشگاه آسیایی است که توانسته است رتبه ۱۲ را در این رتبه بندی به دست آورد.

حضور دانشگاه های جمهوری اسلامی ایران در رتبه بندی تایمز ۲۰۲۴

در سال ۲۰۲۳ تعداد ۶۵ دانشگاه در رتبه بندی تایمز حضور داشتند. این تعداد در سال ۲۰۲۴ به ۷۳ دانشگاه رسیده است. همچنین، دو دانشگاه موسسه آموزش عالی دانش پژوهان و دانشگاه صنعت نفت نیز در فهرست Reporter آورده شده است. آمار دانشگاه های ایران که طی سال های مختلف در این رتبه بندی حاضر بوده اند در نمودار ۱ قابل مشاهده است:

نمودار ۱. تعداد دانشگاه‌های ایران در رتبه بندی تایمز در سال‌های مختلف

در این رتبه بندی دانشگاه صنعتی شریف با قرار گرفتن در بازه رتبه ای ۳۵۰-۳۰۱ به عنوان رتبه اول جمهوری اسلامی ایران معرفی شده است. همچنین، دانشگاه صنعتی امیرکبیر رتبه دوم، و دو دانشگاه علم و صنعت ایران و تهران نیز مشترکا رتبه سوم را کسب کردند. تمام این چهار دانشگاه نسبت به سال گذشته، ارتقا رتبه داشته‌اند. بدین ترتیب، بهترین رتبه ایران که در سال گذشته ۴۰۰-۳۵۱ بوده است با ارتقا یک بازه ای به رتبه ۳۵۰-۳۰۱ رسیده است.

رتبه دانشگاه‌های جمهوری اسلامی ایران در جدول ۳ نشان داده شده است. لازم به ذکر است که دانشگاه‌هایی که رتبه بندی آنها در بازه یکسان هستند همگی هم‌رتبه بوده و ترتیب اسامی ذکر شده در این گزارش مطابق با سامانه رتبه بندی تایمز و بر اساس حروف الفبا (به لاتین) است.

جدول ۳. تعداد و رتبه دانشگاه های جمهوری اسلامی ایران در نظام رتبه بندی تایمز ۲۰۲۴

رتبه ۲۰۲۳	رتبه ۲۰۲۴	نام دانشگاه	ردیف	رتبه ۲۰۲۳	رتبه ۲۰۲۴	نام دانشگاه	ردیف
۶۰۱-۸۰۰	۱۰۰۱-۱۲۰۰	دانشگاه شهید مدنی آذربایجان	۳۷	۴۰۱-۵۰۰	۳۰۱-۳۵۰	دانشگاه صنعتی شریف	۱
۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه حکیم سبزواری	۳۸	۶۰۱-۸۰۰	۳۵۱-۴۰۰	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۲
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه اصفهان	۳۹	۵۰۱-۶۰۰	۴۰۱-۵۰۰	دانشگاه علم و صنعت ایران	۳
۸۰۱-۱۰۰۰		دانشگاه علوم پزشکی کرمان	۴۰	۶۰۱-۸۰۰		دانشگاه تهران	۴
۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه لرستان	۴۱	۴۰۱-۵۰۰	۵۰۱-۶۰۰	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	۵
۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه مراغه	۴۲	۵۰۱-۶۰۰		دانشگاه صنعتی شیراز	۶
۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه مازندران	۴۳	۶۰۱-۸۰۰		دانشگاه تبریز	۷
-		دانشگاه رازی	۴۴	۶۰۱-۸۰۰		دانشگاه علوم پزشکی تبریز	۸
۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه صنعتی سهند	۴۵	۴۰۱-۵۰۰	۶۰۱-۸۰۰	دانشگاه علوم پزشکی بابل	۹
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه سمنان	۴۶	-		دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)	۱۰
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه شهید چمران اهواز	۴۷	۶۰۱-۸۰۰		دانشگاه علوم پزشکی ایران	۱۱
۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه شهرکرد	۴۸	۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه صنعتی اصفهان	۱۲
۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه صنعتی شاهرود	۴۹	۶۰۱-۸۰۰		دانشگاه کاشان	۱۳
۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی	۵۰	۵۰۱-۶۰۰		دانشگاه علوم پزشکی کاشان	۱۴
-		دانشگاه صنعتی ارومیه	۵۱	۳۵۱-۴۰۰		دانشگاه علوم پزشکی کردستان	۱۵
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه یزد	۵۲	۶۰۱-۸۰۰		دانشگاه علوم پزشکی مشهد	۱۶
-		دانشگاه علامه طباطبائی	۵۳	۳۵۱-۴۰۰		دانشگاه علوم پزشکی مازندران	۱۷
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه بوعلی سینا	۵۴	۴۰۱-۵۰۰		دانشگاه علوم پزشکی قزوین	۱۸
-		دانشگاه گیلان	۵۵	۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۱۹
-		دانشگاه هرمزگان	۵۶	۶۰۱-۸۰۰		دانشگاه علوم پزشکی تهران	۲۰
-		دانشگاه ایلام	۵۷	۴۰۱-۵۰۰		دانشگاه علوم پزشکی ارومیه	۲۱
۱۲۰۱-۱۵۰۰	۱۲۰۱-۱۵۰۰	دانشگاه خوارزمی	۵۸	۶۰۱-۸۰۰	۸۰۱-۱۰۰۰	دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز	۲۲
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه خلیج فارس	۵۹	۴۰۱-۵۰۰		دانشگاه علوم پزشکی اراک	۲۳
-		دانشگاه قم	۶۰	۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه فردوسی مشهد	۲۴
۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه علوم پزشکی سمنان	۶۱	-		دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان	۲۵
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه شهید باهنر کرمان	۶۲	-		دانشگاه علوم پزشکی گیلان	۲۶
-		دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی	۶۳	۶۰۱-۸۰۰		دانشگاه علوم پزشکی ایلام	۲۷
۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه یاسوج	۶۴	۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	۲۸
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه زنجان	۶۵	۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	۲۹
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه علوم پزشکی زنجان	۶۶	۶۰۱-۸۰۰		دانشگاه کردستان	۳۰
+۱۵۰۱		دانشگاه الزهرا	۶۷	۶۰۱-۸۰۰		دانشگاه محقق اردبیلی	۳۱
۱۲۰۱-۱۵۰۰	+۱۵۰۱	دانشگاه اراک	۶۸	۴۰۱-۵۰۰		دانشگاه علوم پزشکی قم	۳۲
-		دانشگاه بیرجند	۶۹	-		دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد	۳۳
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه دامغان	۷۰	۸۰۱-۱۰۰۰		دانشگاه شیراز	۳۴
+۱۵۰۱		دانشگاه پیام نور	۷۱	۸۰۱-۱۰۰۰		دانشگاه علوم پزشکی شیراز	۳۵
۱۲۰۱-۱۵۰۰		دانشگاه شاهد	۷۲	۱۰۰۱-۱۲۰۰		دانشگاه ارومیه	۳۶
+۱۵۰۱		دانشگاه سیستان و بلوچستان	۷۳				

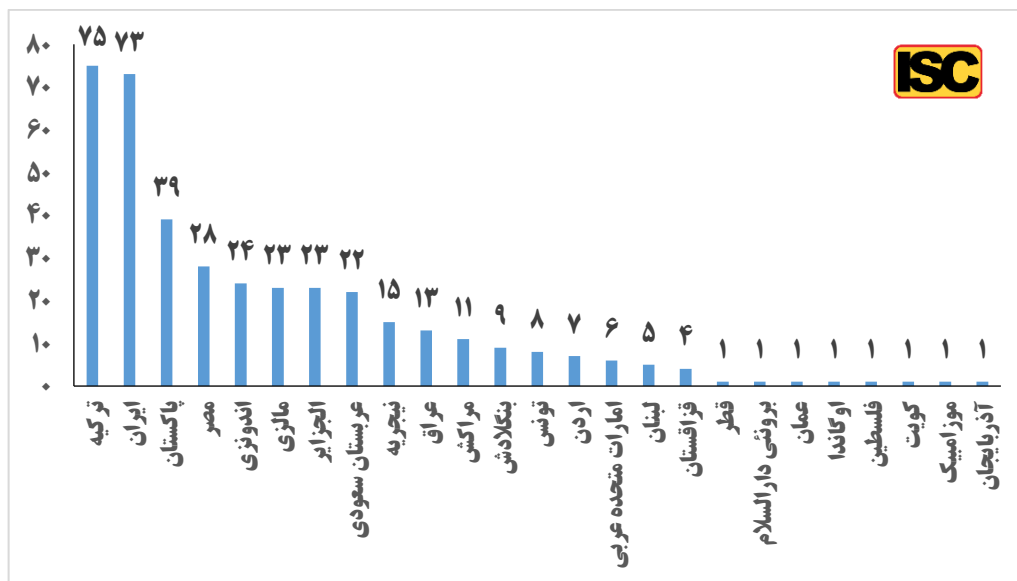
بر اساس معیارهای اصلی رتبه بندی، در معیار آموزش دانشگاه علوم پزشکی تهران، در معیار محیط پژوهشی دانشگاه علم و صنعت ایران و دانشگاه صنعتی شریف، در معیار کیفیت پژوهش دانشگاه نوشیروانی بابل، در معیار چشم انداز بین المللی دانشگاه قم و در معیار صنعت شریف رتبه های اول را در بین دانشگاه های ایران داشته اند.

جدول ۴. رتبه های برتر ایران در معیارهای اصلی نظام رتبه بندی تایمز

آموزش (محیط یادگیری): %۲۹.۵	محیط پژوهشی: %۲۹	کیفیت پژوهش: %۳۰	چشم انداز بین المللی: %۷.۵	صنعت: %۴
دانشگاه علوم پزشکی تهران	دانشگاه علم و صنعت ایران دانشگاه صنعتی شریف	دانشگاه نوشیروانی بابل	دانشگاه قم	دانشگاه صنعتی شریف

جایگاه دانشگاه های کشورهای اسلامی در رتبه بندی تایمز ۲۰۲۴

در رتبه بندی تایمز ۲۰۲۴، تعداد ۳۹۳ دانشگاه از ۲۵ کشور اسلامی حضور دارند. از نظر تعداد دانشگاه، کشورهای ترکیه با ۷۵ دانشگاه، جمهوری اسلامی ایران با ۷۳ و پاکستان با ۳۹ دانشگاه، مصر با ۲۸ و اندونزی با ۲۴ دانشگاه بیشترین تعداد حضور را داشته اند. سایر کشورهای اسلامی که این رتبه بندی حضور داشته اند در نمودار زیر قابل مشاهده است.

نمودار ۲. تعداد حضور دانشگاه های کشورهای اسلامی در تایمز ۲۰۲۴

نتایج نشان می دهد که ۲۶ دانشگاه از کشورهای اسلامی رتبه های زیر ۵۰۰ دارند، که طبق برنامه ده ساله «علم، نوآوری و فناوری کشورهای اسلامی عضو OIC» (مصوب ۲۰۱۷ در قزاقستان) لازم است تا ۲۰۲۶ تعداد ۵۰ دانشگاه از کشورهای اسلامی در میان ۵۰۰ دانشگاه برتر دنیا قرار گیرند. به همین دلیل باید تلاش های جدی همراه با تهیه برنامه راهبردی و نقشه راه مناسب توسط دانشگاه های این کشورها صورت گرفته تا علاوه بر افزایش تعداد دانشگاه ها، رتبه و جایگاه مناسب را در سطح بین المللی کسب نمایند.

بهترین رتبه کشورهای اسلامی مربوط به کشور امارات متحده عربی و عربستان سعودی با رتبه ۲۵۰-۲۰۱ می باشد. تعداد دانشگاه های کشورهای اسلامی به همراه بهترین رتبه در نظام رتبه بندی تایمز ۲۰۲۴ در جدول ۵ قابل مشاهده است:

جدول ۵. تعداد دانشگاه های کشورهای اسلامی به همراه بهترین رتبه در نظام رتبه بندی تایمز ۲۰۲۴

ردیف	کشور	تعداد دانشگاه	رتبه برتر هر کشور
۱	ترکیه	۷۵	۳۵۱-۴۰۰
۲	ایران	۷۳	۳۰۱-۳۵۰
۳	پاکستان	۳۹	۴۰۱-۵۰۰
۴	مصر	۲۸	۶۰۱-۸۰۰
۵	اندونزی	۲۴	۸۰۱-۱۰۰۰
۶	مالزی	۲۳	۲۵۱-۳۰۰
۷	الجزایر	۲۳	۱۰۰۱-۱۲۰۰
۸	عربستان سعودی	۲۲	۲۰۱-۲۵۰
۹	نیجریه	۱۵	۸۰۱-۱۰۰۰
۱۰	عراق	۱۳	۸۰۱-۱۰۰۰
۱۱	مراکش	۱۱	۱۰۰۱-۱۲۰۰
۱۲	بنگلادش	۹	۸۰۱-۱۰۰۰
۱۳	تونس	۸	۸۰۱-۱۰۰۰
۱۴	اردن	۷	۶۰۱-۸۰۰
۱۵	امارات متحده عربی	۶	۲۰۱-۲۵۰
۱۶	لبنان	۵	۵۰۱-۶۰۰
۱۷	قزاقستان	۴	۵۰۱-۶۰۰
۱۸	قطر	۱	۲۵۱-۳۰۰
۱۹	برونئی دارالسلام	۱	۴۰۱-۵۰۰

رتبه برتر هر کشور	تعداد دانشگاه	کشور	ردیف
۶۰۱-۸۰۰	۱	عمان	۲۰
۸۰۱-۱۰۰۰	۱	اوگاندا	۲۱
۱۰۰۱-۱۲۰۰	۱	فلسطین	۲۲
۱۰۰۱-۱۲۰۰	۱	کویت	۲۳
۱۲۰۱-۱۵۰۰	۱	موزامبیک	۲۴
+۱۵۰۱	۱	آذربایجان	۲۵